

tror, at jeg ved disse Bemærkninger om det Clauson-Kaas'ske Projekts Fortid har bidraget noget til at kaste Lys over det.

Jeg gaar nu over til et senere Punkt i Justitsministerens Udvikling i Gaar, det var hans Forhold til Teaterbevillingerne. Jeg havde forleden spurgt: Efter hvilke Principper uddeler Justitsministeren Teaterbevillinger? Jeg skal gøre opmærksom paa, at det er ikke blot mig, der ikke kan finde Princip eller Mening deri, det er ikke blot Socialdemokraterne eller den socialdemokratiske Presse og den radikale Presse, men i vide Kredse begynder man mere og mere at undre sig over hele Justitsministerens Stilling paa dette Omraade. Jeg skal saaledes nævne, at i det sidst ankomne Nummer af „Møens Dagblad“, altsaa et gammelt moderat Blad, kritiseres Justitsministerens Teaterbevillingssystem i nok saa stærke Udtryk som dem, der ere fremsatte baade fra radikal og socialdemokratisk Side her i Salen. Det hedder i dette Blad: „Der er Skuespillere nok, og der er Publikum nok, men Privilegiesystemet, især i den Skikkelse, hvori Hr. Alberti fører det ud i Livet, hemmer og hindrer al sund Udfoldelse paa disse Omraader. Der er for Tiden kun 3 Direktører, der have Bevillinger: Steffensen, Helweggreen og Walthers, den sidste har endog 2 eller 3. Det er tydeligt Hensigten at monopolisere Provinsscenen paa et Par enkelte Hænder hos nogle enkelte Direktører, med hvem man kan holde et vist Indseende, en vis Kontrol. Men er dette Venstrefærd, er dette Demokrati, dette med alle Midler, paa enhver Maade at udvide Statens Myndighed og Indgriben paa de aandelige Omraader, at øge Administrationens Formynderskab? Aa nej, det er ganske det modsatte. Den stedlige Øvrighed har jo altid i sin Haand at standse eller at afværge Anstødeligheder.“ Dette er et gammelt moderat Blads Kritik. Ærede Medlemmer ville se, at der rundt om ogsaa fra anden Side øves Kritik af Justitsministerens Adfærd. Jeg kunde ogsaa anføre — men jeg skal ikke trætte det høje Ting dermed —, at der i sidste Nummer af Folkebladet for Svendborg Amt fremsattes en skarp Kritik baade af Justitsministerens Forhold til „Middagsposten“ og af Justitsministerens Administration i det hele taget.

Nu er det, jeg har spurgt: Efter hvilke Principper uddeles Teaterbevillingerne? Dertil svarede den højtærede Justitsminister i Gaar, at naar han afslog „de otte“'s Andragende, var det ikke, fordi

han ikke havde Sympati med dem — tværtimod, sagde han, han havde haft den største Sympati med dem —, men de havde ikke fyldestgjort de Betingelser, han havde krævet. Blandt andet maatte han modsætte sig, at en Bevilling kom til at svæve løst i Luften. Jeg vil nu godtgøre, at denne Justitsministerens Argumentation paa dette Omraade svæver fuldstændig løst i Luften, saaledes at den ikke har det allermindste paa sig, den er forkert fra Ende til anden. Dette enestaaende Konsortium af unge, dygtige, fremadstræbende Skuespillere — det var Brødrene Poulsen, Aggerholm, Robert Dinesen, Jacob Jacobsen og Frue, Anna Larsen, Albrecht Schmidt, eventuelt vilde til dem slutte sig Fjelstrup og Betty Nansen — søgte Bevilling og skaffede sig al mulig Garanti. Det Selskab, Ingeniørfirmaet Hein og Møller-Holst, som skulde opføre Teaterbygningen for dem, sluttede Overenskomst med Københavns Kommune, Københavns Kommune foretog Ekspropriation, Lejerne vare opsagte til April 1906, og Teatret skulde kontraktmæssigt staa færdigt til Nytaar 1907. „De otte“ havde garanteret 10 Aars Leje, 200,000 Kr., med solid Garanti — alting var i Orden. Alligevel nægtede Justitsministeren dem Bevillingen. Jeg siger, at han her er optraadt ikke blot vilkaarligt, men efter min Mening skammeligt overfor dette enestaaende Foretagende. Her var netop Kunst, der var litterær og kunstnerisk Stræben i dette Forsøg. Dette har Justitsministeren kvalt med sin haarde Haand. Han siger, at det, de stillede ham i Udsigt, var ikke fyldestgørende. Jeg paastaar, at det var det, og har vist det her. Det var den Gang en almindelig Mening, at „de otte“ havde begaaet en Fejl ved ikke at sikre sig de Haandværkere, maaske Køhlerne, som Justitsministeren altid satte saa megen Pris paa og overvældede med store Statsentrepriser. Det er jo ogsaa muligt, det var en Fejl. Justitsministeren har selv nogen Skyld i, at det blev den almindelige Mening. Justitsministeren udtalte sig nemlig til „Nationaltidende“'s Aftenudgave den 14de Oktober 1905 saaledes: „Det er muligt, at „de otte“ virkelig kunne rejse Teatret, men det fremgaar ingenlunde af de Oplysninger, jeg har faaet. Jeg krævede Bevis for, at de vare i Stand til at skaffe de fornødne Summer til at bygge Teatret og ved solide Haandværkere.“ Det er Justitsministerens Ord. Jeg spørger nu, hvad det i og for sig vedrører Justitsministeren, hvilke Haandværkere „de